

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2025, sp. zn. 31 Cdo 1145/2025, ECLI:CZ:NS:2025:31.CDO.1145.2025.1

Číslo: 18/2026

Právní věta:

Právnícká osoba má právo na odčinění nemajetkové újmy vzniklé v důsledku neoprávněného zásahu do její pověsti podle § 135 odst. 2 o. z. na základě analogického použití § 2988 o. z. o ochraně proti nekalé soutěži.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.06.2025

Spisová značka: 31 Cdo 1145/2025

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Nekalá soutěž, Nemajetková újma (o. z.), Ochrana dobré pověsti právnické osoby

Předpisy: čl. 10 Listiny základních práv a svobod

§ 135 o. z.

§ 2894 odst. 2 o. z.

§ 2988 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 6. 2023, sp. zn. 3 Cmo 100/2022, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 7. 2022, sp. zn. 24 Cm 83/2018, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 7. 2022, sp. zn. 24 Cm 83/2018, a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 20. 7. 2022, č. j. 24 Cm 83/2018-262, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 7. 2022, č. j. 24 Cm 83/2018-266, zamítl žalobu v části, v níž se žalobkyně domáhala, aby byl žalovaný povinen zveřejnit na svých webových stránkách omluvu ve znění tam uvedeném a aby byl povinen tuto omluvu umístit na svých webových stránkách do rubriky „Aktuality“ a ponechat ji tam zveřejněnou minimálně po dobu 30 dnů (výrok I), zamítl žalobu v části, v níž se žalobkyně domáhala, aby byl žalovaný povinen zaslat na adresu sídla žalobkyně omluvu ve

znění tam uvedeném (výrok II) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů (výrok III).

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala po žalovaném ochrany před zásahem do své pověsti, jehož se žalovaný dle žalobkyně měl dopustit zveřejněním nepravdivých a zavádějících tvrzení v článku uveřejněném na webových stránkách žalovaného dne 23. 12. 2017. Žalovaný na svoji obranu uvedl, že k zásahu do pověsti žalobkyně zveřejněním předmětného článku, jenž se kriticky věnuje kvalitě biologických hodnocení a posudků zpracovávaných pro investiční záměry v Ústeckém kraji, nedošlo, a kdyby k tomu došlo, šlo by o realizaci ústavně zaručené svobody projevu a přípustné hodnocení kvality práce žalobkyně.

3. K odvolání žalobkyně a žalovaného Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 6. 2023, č. j. 3 Cmo 100/2022-295, rozsudek soudu prvního stupně ve znění opravného usnesení potvrdil (výrok I) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok II).

4. V projednávané věci šlo v pořadí o druhé rozsudky soudů nižších stupňů. Soud prvního stupně v původním rozsudku ze dne 22. 3. 2019, č. j. 24 Cm 83/2018-107, žalobě zcela vyhověl. Odvolací soud pak původní rozsudek soudu prvního stupně rozsudkem ze dne 15. 6. 2020, č. j. 3 Cmo 118/2019-141, změnil jen tak, že žalobu zamítl v rozsahu uložené povinnosti uveřejnit omluvu v rámci profilu žalovaného na sociální síti, a částečně jej změnil ve výroku o náhradě nákladů řízení, jinak původní rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. K dovolání žalovaného Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. [23 Cdo 327/2021](#), uveřejněným pod č. 66/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 66/2022“), dovolání proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu v rozsahu, v němž byl potvrzen výrok I rozsudku soudu prvního stupně, odmítl (výrok I) a rozsudek odvolacího soudu, v rozsahu, v němž byly potvrzeny výroky II a III rozsudku soudu prvního stupně a v němž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a rozsudek soudu prvního stupně v potvrzené části výroku II a ve výrocích III a IV zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Ústavní stížnost proti výroku I tohoto rozsudku dovolacího soudu byla odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost usnesením Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2022, sp. zn. [IV. ÚS 573/22](#).

5. Dovolací soud v tomto rozsudku dospěl k závěru, že podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nemá právnická osoba právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), a tudíž rozsudky odvolacího soudu a soudu prvního stupně v rozsahu, v němž bylo vyhověno nároku žalobkyně na uložení povinnosti žalovaného poskytnout žalobkyni omluvu, shledal nesprávnými.

6. Odvolací soud v rozsudku napadeném nyní projednávaným dovoláním dospěl k závěru, že byt bylo jednání žalovaného projevem neoprávněného zásahu do pověsti žalobkyně (vycházejí ze závěrů v pravomocně skončené části věci), požadovanému nároku na poskytnutí zadostiučinění omluvou nelze s odkazem na vázanost odvolacího soudu názorem soudu dovolacího vyhovět. Rozsudek soudu prvního stupně proto potvrdil.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání s tím, že je považuje za přípustné ve smyslu § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), pro dovolacím soudem vyřešenou otázku hmotného práva, která má být dovolacím soudem posouzena jinak, a to otázku, zda je právnická osoba oprávněna domáhat se odstranění následků neoprávněného zásahu do její pověsti odčiněním nemajetkové újmy.

8. Dovolatelka uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci dle § 241a odst. 1 o. s. ř. Má za to, že závěr odvolacího soudu o tom, že právnická osoba nemá právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o. z., představuje zásah do jejích základních práv, a to konkrétně práva na rovné zacházení podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), práva na ochranu dobré pověsti podle čl. 10 Listiny, práva na ochranu vlastnictví podle čl. 11 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.) a práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny a čl. 6 uvedené úmluvy. Z tohoto důvodu je dle žalované nezbytné právo na omluvu a případně poskytnutí přiměřeného zadostiučinění v penězích považovat za součást práva na odstranění následků neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby nebo překlenout mezeru v právu použitím analogie.

9. Dovolatelka navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu změnil tak, že se rozsudek soudu prvního stupně mění tím způsobem, že se žalobě vyhovuje, případně tak, že se rozsudek odvolacího soudu, jakož i rozsudek soudu prvního stupně, zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

10. Žalovaný se k dovolání žalobkyně vyjádřil v tom smyslu, že v projednávané věci jde o tzv. strategickou žalobu proti účasti veřejnosti, a proto i v případě, že by žalobkyně jako právnická osoba měla právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, měl by se při posuzování projednávané věci uplatnit princip subsidiarity zásahu veřejné moci. Navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu „potvrdil“ a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

III.

Přípustnost dovolání

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) postupoval v dovolacím řízení a o dovolání žalobkyně rozhodl podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2022 (viz čl. II. a XII. zákona č. 286/2021 Sb.).

12. Tříčlenný senát č. 23, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu věc projednat a rozhodnout o podaném dovolání, dospěl – s ohledem na závěry aktuálního nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2025, sp. zn. [Pl. ÚS 26/24](#), jakož i nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 2. 2025, sp. zn. [IV. ÚS 2672/23](#) – při posouzení otázky hmotného práva, zda právnická osoba má právo domáhat se odčinění nemajetkové újmy v souvislosti se zásahem do své pověsti, k právnímu názoru odlišnému od toho, který byl vyjádřen v [R 66/2022](#). Tyto závěry Ústavního soudu nebyly vydány v poměrech projednávané věci, a tudíž původní tříčlenný senát není ve věci přímo vázán názorem obsaženým ve zrušujícím nálezu Ústavního soudu. Proto podle § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), rozhodl o postoupení věci k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu (dále též jen „velký senát“). (K povinnosti postoupit věc velkému senátu v případě překonání rozhodovací praxe Nejvyššího soudu nálezem Ústavního soudu srov. usnesení velkému senátu Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. [31 Cdo 1468/2023](#), uveřejněné pod č. 73/2024 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudek velkému senátu Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2024, sp. zn. [31 Cdo 881/2024](#), uveřejněný pod č. 27/2025 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Velký senát věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 tohoto zákona.

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno řádně a včas, osobou k tomu oprávněnou a řádně zastoupenou podle § 241 odst. 1 o. s. ř., se zabýval přípustností dovolání.

14. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

15. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

16. Nejvyšší soud shledal dovolání přípustným pro řešení dovolacím soudem již vyřešené právní otázky, zda právnická osoba má právo domáhat se odčinění nemajetkové újmy v souvislosti se zásahem do své pověsti, která má být dovolacím soudem posouzena jinak.

IV. Důvodnost dovolání

17. Dovolání je důvodné.

18. Podle článku 10 odst. 1 Listiny má každý právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

19. Podle § 135 odst. 1 o. z. právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

20. Podle § 135 odst. 2 o. z. stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.

21. Podle § 2894 odst. 2 o. z. nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.

22. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 15. 1. 2025, sp. zn. [Pl. ÚS 26/24](#), dospěl k závěru, že účinná ochrana dobré pověsti právnických osob ústavně zaručená článkem 10 odst. 1 Listiny vyžaduje analogické použití stejných prostředků jako při ochraně proti nekalé soutěži podle § 2988 o. z., včetně možnosti požadovat přiměřené zadostiučinění.

23. Ústavní soud v tomto nálezu mimo jiné konstatoval, že i právnické osoby mají ústavně zaručené právo na ochranu dobré pověsti coby dílčí právo chráněné čl. 10 odst. 1 Listiny, přičemž při neoprávněném zásahu do takového práva jim může vzniknout majetková i nemajetková újma. V rámci odčinění vzniklé nemajetkové újmy pak Ústavní soud dospěl k závěru, že možné nároky, kterých se právnická osoba může domáhat podle § 135 odst. 2 ve spojení s § 135 odst. 1 o. z., shodně jako právo na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení, nejsou dostatečně účinné. Právo na odčinění nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného zadostiučinění lze považovat za účinný prostředek ochrany dobré pověsti podle čl. 10 odst. 1 Listiny tam, kde jiné prostředky účinné nejsou. Absence úpravy umožňující právnickým osobám domáhat se přiměřeného zadostiučinění za zásah do pověsti podle Ústavního soudu představuje mezeru v zákoně, která odporuje teleologickému pozadí právního řádu a jeho hodnotové soudržnosti.

24. Právní úprava, která brání právnickým osobám požadovat přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do jejich dobré pověsti, je podle závěrů nálezu Ústavního soudu neústavní. Nejvhodnějším prostředkem pro překlenutí neústavního stavu je dotvoření práva na základě analogie zákona ve smyslu § 10 odst. 1 o. z., pro kterou jsou splněny nezbytné předpoklady. Proto je třeba při ochraně pověsti právnických osob analogicky použít stejný katalog prostředků, jaký je stanoven pro ochranu proti nekalé soutěži v § 2988 o. z., včetně možnosti požadovat přiměřené zadostiučinění.

25. V nálezu ze dne 6. 2. 2025, sp. zn. [IV. ÚS 2672/23](#), jímž bylo zrušeno usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2023, sp. zn. [23 Cdo 2683/2022](#), Ústavní soud uvedl, že vyloučila-li ústavní stížností napadená rozhodnutí soudů možnost stěžovatelky domoci se omluvy kvůli tomu, že je právníčkou osobou, došlo k porušení stěžovatelčina práva na ochranu dobré pověsti podle čl. 10 odst. 1 Listiny.

26. Nejvyšší soud tak vzhledem k výše uvedeným závěrům Ústavního soudu uzavírá, že již nadále nemohou být aplikovatelné závěry vyslovené v [R 66/2022](#) o tom, že právnícká osoba nemá právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o. z.

27. Zároveň je namístě v této souvislosti uvést, že Nejvyšší soud ve svém rozhodování formuloval ve vztahu k právům stanoveným na ochranu proti nekalé soutěži závěr, podle kterého (dle soukromoprávní úpravy odčinění nemajetkové újmy účinné od 1. 1. 2014) je nutno (ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z.) v případě jednání v nekalé soutěži rozlišovat mezi podmínkami vzniku jednotlivých (zvláštních) deliktních závazků vyplývajících ze samotného ohrožení či porušení práva na ochranu před nekalou soutěží, resp. spjatých s (pouhou) způsobilostí závadného jednání přivodit jiným soutěžitelům či zákazníkům újmu (typicky spojených s tzv. nárokem zápůrčím a tzv. nárokem odstraňovacím), oproti (obecnému) deliktnímu závazku k odčinění nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného zadostiučinění, jehož podmínkou je, aby nemajetková újma, jež má být právě poskytnutím přiměřeného zadostiučinění odčiněna, na straně poškozeného skutečně (v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním škůdce) vznikla (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. [23 Cdo 1773/2021](#), nebo jeho usnesení ze dne 29. 3. 2023, sp. zn. [23 Cdo 2569/2022](#), a ze dne 30. 10. 2024, sp. zn. [23 Cdo 679/2024](#)).

28. Vzhledem k výše uvedenému závěru Ústavního soudu je třeba tuto rozhodovací praxi dovolacího soudu analogicky použít rovněž při posuzování práv na ochranu proti zásahům do pověsti právnických osob podle § 135 odst. 2 o. z., kdy je tak nutno rozlišovat mezi podmínkami vzniku jednotlivých (zvláštních) deliktních závazků vyplývajících ze samotného ohrožení či porušení (absolutního) práva právnícké osoby na ochranu její pověsti (spjatých s tzv. nárokem zápůrčím a tzv. nárokem odstraňovacím ve smyslu § 135 odst. 1 o. z.), oproti vzniku (obecného) deliktního závazku k odčinění nemajetkové újmy poskytnutím přiměřeného zadostiučinění ve smyslu § 2894 odst. 2 o. z., jehož podmínkou je, aby nemajetková újma, jež má být poskytnutím přiměřeného zadostiučinění odčiněna, na straně poškozeného (obdobně jako v případě takto způsobené újmy majetkové) skutečně (v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním škůdce) vznikla (ostatně k tomuto závěru se dovolací soud přihlásil již v [R 66/2022](#)).

29. V projednávané věci odvolací soud, vázán názorem dovolacího soudu ve smyslu § 243g odst. 1 část věty první za středníkem a § 226 odst. 1 o. s. ř., založil své rozhodnutí na závěru, že byť bylo jednání žalovaného projevem neoprávněného zásahu do pověsti žalobkyně, nároku na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění omluvou nelze vyhovět, neboť podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 nemá právnícká osoba právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené (samotným) neoprávněným zásahem do své pověsti podle § 135 odst. 2 o. z. Tento závěr však s ohledem na shora uvedená rozhodnutí Ústavního soudu nemůže nadále obstát.

30. Jelikož rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, Nejvyšší soud bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil včetně závislého výroku o náhradě nákladů řízení.

31. Protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud rovněž rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

32. Právní názor dovolacího soudu je pro odvolací soud i soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem, § 226 odst. 1 o. s. ř.).